

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur,
Simon Jäderberg

Sammanträdesdatum
2022-09-01

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8370

Organ
Samhällsbyggnadsnämnden

Regional Cykelplan 2022

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att föreliggande förslag till regional cykelplan antas.

Sammanfattning

Den nuvarande cykelstrategin med tillhörande utbyggnadsplan beslutades år 2016. Under år 2022 aktualiseras cykelstrategin och blir en cykelplan som lättare ska kunna användas av Trafikverket i deras genomförande av länsplan för regional transportinfrastruktur. Cykelplanen ska också kunna användas av länets kommuner i sin kommunala planering.

Cykelplanen har fått en aktualiserad prioritering som har sin grund i nuvarande cykelstrategi. De prioriteringar som pekas ut av den nya cykelplanen är: Cykelvägar för barns skolvägar och fritidsresor, cykelvägar för arbetsresor med cykel och kollektivtrafik i kombination samt öka trafiksäkerheten genom att bygga saknade länkar och utveckla befintliga cykelvägar.

Cykelplanen redogör för vilka cykelvägar som är prioriterade för genomförande samt vilka som prioriteras för utredning.

Cykelplanen har under våren 2022 varit ute på remiss. Region Örebro län har tagit del av de inspel som inkommit och utifrån dessa har vissa justeringar och tillägg gjorts inför beslutsversionen.

Ärendebeskrivning

Region Örebro län är länsplaneupprättare och därmed ansvarig för prioritering och fördelning av statliga medel i Nationell plan för transportinfrastruktur via länsplan för regional transportinfrastruktur i Örebro län. Länsplanen innehåller

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur,
Simon Jäderberg

Sammanträdesdatum
2022-09-01

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8370

medel för främst investering i statlig infrastruktur, men kan även medfinansiera åtgärder på kommunal infrastruktur. Trafikverket har i uppdrag att genomföra länsplanen, enligt förordning 1997:263.

I utveckling av infrastruktur ingår trafikslagsövergripande utredningar som genomförs tillsammans med Trafikverket och länets kommuner. I utredningarna framkommer ofta åtgärdsförslag i form av cykelvägar. Ibland behövs endast en utredning om behovet av cykelväg längs en statlig väg.

Cykelplanen ska

- förenkla Trafikverkets genomförande av länsplanen genom att tydligt peka ut särskilda brister där cykelinfrastruktur saknas eller behöver förbättras
- prioritera utbyggnads- och utredningstakten av cykelvägar
- kunna användas av kommunerna som planeringsunderlag, eftersom kommunerna som väghållare själva bygger cykelväg på kommunalt vägnät men även har möjlighet att finansiera cykelåtgärder på statligt vägnät

Förslag till cykelplan har ett fokus på att säkra barns skolvägar eftersom det i ett längre och bredare perspektiv kan motivera fler att välja hållbara trafikslag och aktivt resande. Målet är att använda medel kostnadseffektivt genom att främst prioritera byggnation av

- Cykelvägar för barns skolresor och fritidsresor, särskilt på landsbygden
- Cykelvägar till/från hållplatser för ökat kombinerat resande med cykel och kollektivtrafik
- där länkar mellan befintliga cykelvägar saknas och
- där befintliga cykelvägar är bristfälliga

Avsnittet med förslag till utbyggnad av cykelvägar (7.1.2) finansieras av budgeten i länsplan för regional transportinfrastruktur 2022-2033.

Avsnittet med förslag till utredning av cykelvägar (7.1.3) utreds inför revidering av länsplan och regional cykelplan 2026. Likt bristlistan i länsplanen.

Tidigare har kraftiga kostnadsfördyringar för cykelvägar uttryckts som en utmaning som ger färre meter cykelväg idag än tidigare. Kostnaden per meter cykelväg har ökat från 2 500 kronor per meter år 2016 till 8 000 kronor per meter år 2021. Utmaningen med kostnadsfördyringar kvarstår och väntas öka ytterligare på grund av inflation och brist på tillgängligt material, enligt

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur,
Simon Jäderberg

Sammanträdesdatum
2022-09-01

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8370

Trafikverket. Detta gäller för alla infrastrukturinvesteringar, inte bara cykelvägar.

Inför remissen tillfrågades kommunerna om inspel till det som då var tre alternativ om finansiering. Alternativ två och tre innebar motprestationer respektive nyttobaserad finansiering avfärdades på grund av att det skulle bli administrativt krångligt, svårt att avgöra lokal/regional nytta samt en stor risk att mindre kommuner inte skulle ha råd. 100 procent finansiering av regionala cykelvägar från länsplanen är den metod som används idag och den kommer att kvarstå. Ambitionen är att utveckla samarbetet med kommunerna och Trafikverket istället och använda smarta metoder för att maximera effekten av investeringar i regional infrastruktur.

Under våren 2022 skickades den regionala cykelplanen ut på remiss till länets alla kommuner, Trafikverket Region öst, Länsstyrelsen Örebro och Cykelfrämjandet. Efter remiss har alla länets kommuner utom Hällefors inkommit med inspel till den regionala cykelplanen. Inspel har också inkommit från Trafikverket Region Öst, Länsstyrelsen Örebro och Cykelfrämjandet.

Följande tillägg och justeringar har gjorts till beslutsversionen av regional cykelplan:

- Tydligare koppling mot nationella och regionala styrdokument.
- Fordonet moped har lagts till, eftersom mopeder får åka på cykelvägar.
- Snabbcykelväg, ”cykelmotorvägar” har lagts till som begrepp.
- Ett förtydligande av ”Hallsbergsmodellen” har gjorts.
- Ett objekt har tydliggjorts, Storåskolan – Storå station. Ingick tidigare i ”Säkra skolvägar i länets landsbygder” men är nu ett separat objekt för genomförande eftersom vägen redan har utretts i en åtgärdsvalsstudie.
- Mindre redaktionella tillägg och förtydliganden i text.

Bedömning

Beslutet bidrar till

- de insatsområden som pekas ut i den *Nationella cykelstrategin*
- att nå målet med *Nollvisionen* om att minska antalet svårt skadade och döda i trafiken.
- målen i *RUS* om att skapa förutsättningar för hållbart transportsystem enligt strukturbilderna
- målen i *Handlingsplan för hållbara transporter* om att bidra till ett transporteffektivt samhälle samt strategin att ta fram, utveckla och följa

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur,
Simon Jäderberg

Sammanträdesdatum
2022-09-01

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8370

- upp regional cykelplan
- mål i regionalt *Trafikförsörjningsprogram* om att utveckla infrastrukturen för att göra kollektivtrafikresandet mer attraktivt för resenären

Beslutet väntas också ge positiva effekter för resandet i länet. Bättre och fler cykelvägar kan bland annat leda till att

- Ökad regional och lokal tillgänglighet
- Färre svårt skadade eller döda i trafiken
- Minskade växthusgasutsläpp
- Fler reser kollektivt via kombinerat resande med cykel och buss
- Förbättrad folkhälsa
- Bättre betyg i skolan, tack vare att motion leder till bättre koncentrationsförmåga
- Ändrade resvanor

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet om ny regional cykelplan gynnar miljöperspektivet utifrån att fler cykelvägar möjliggör för att fler kan välja cykeln när de ska förflytta sig, ett trafikslag som inte genererar utsläpp av växthusgaser.

Barnperspektivet gynnas för att barn, som idag på egen hand inte kan förflytta sig med bil, kan förflytta sig på egenhand i transportsystemet genom gång- och cykelvägar. Barn som motionerar tenderar att ha bättre koncentration i skolan, vilket kan vara en effekt av bra cykelinfrastruktur kopplat till skolor. Det skulle kunna gynna länets utmaning med dåliga skolresultat i grundskolan.

Både kvinnor och män gynnas av fler cykelvägar. Kvinnor gynnas i dagsläget lite mer eftersom statistiken visar att kvinnor generellt använder cykel som färdmedel oftare än män. Däremot är systemet mer anpassat efter bilen vilket gör att en satsning på cykelvägar jämnar ut skillnaden mellan könen.

Cykelvägar gynnar också människor utan körkort eller tillgång till bil samt människor med behov av att kunna förflytta sig med andra transportmedel än bil via ett förbättrat transportsystem. Bland annat rullstolar, barnvagnar, postfordon och renhållnings/parkfordon.

Ekonomiska konsekvenser

Region Örebro län väntas inte få några ekonomiska konsekvenser av att anta

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur,
Simon Jäderberg

Sammanträdesdatum
2022-09-01

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8370

den regionala cykelplanen. De cykelvägar som i cykelplanen listas för utbyggnad och utredning finansieras av länsplanen, som innehåller statliga medel.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM samhällsbyggnadsnämnden 2022-09-01, Regional Cykelplan 2022

Regional cykelplan 2022 beslutsversion

Bilaga 1 - urvalsmethodik

Identifierade behov av cykelvägar i Örebro län (excellfil)

Remissredogörelse

Johan Ljung
Områdeschef

Skickas till:

Trafikverket

Länets kommuner

Länsstyrelsen i Örebro län

Cykelfrämjandet